

Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!”

Petr se obrátil a spatřil, že za nimi jde učedník, kterého Ježíš miloval, ten, který byl při večeři po jeho boku a který se ho tehdy otázel: „Pane, kdo tě zrazuje?” Když ho Petr spatřil, řekl Ježíšovi: „Pane, co bude s ním?” Ježíš mu řekl: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc. Ty mne následuj!”

Quo vadis? Kam kráčíš? – ozve se občas stará otázka, když se ptáme na další směřování církve, sboru, svých přátel. Ale podobně jako v případě dalších oblíbených úsloví, ani tato otázka není úplná. V původní verzi má totiž jen jednoho adresáta: **Quo vadis, Domine?** – Kam kráčíš, **Pane?** Tak se podle staré křesťanské legendy ptá pastýř církve Petr samotného vzkříšeného Pána. Petr tehdy na radu přátel opouštěl Řím, aby se jako pastýř církve a odpovědná osoba vyhnul rozpoutanému pronásledování křesťanů. A Kristus mu na jeho otázku odpovídá: *Když ty opouštíš můj lid, jdu do Říma, aby mě ukřižovali podruhé.*

Ta starokřesťanská legenda dobře vystihuje, jak to je a má být na cestách našeho žití mezi námi a naším Pánem. Často je to tak, že se ptáme „kam jít?” Kam směřovat? A když si vytyčíme směr, prosíme pak i svého Pána, aby po našich cestách šel s námi, pomohl dosáhnout cílů, jež jsme si vytkli, nebo nás aspoň vedl za ruku. Jenomže směřování víry, má-li dát životu smysl a dobré zacílení, je určována celou tou otázkou: *Kam kráčíš ty, Pane, Ježíši Kriste?* Za kým a kam teď míříš ty?... A po té cestě pak svého Pána následovat, ať se nám její směr zdá v souladu s našimi životními záměry nebo ne.

A protože nám to jde a půjde jako učedníkům vždycky proti srsti (a protože ryba často smrdí od hlavy), uzavírá vyprávění evangelisty Jana o tom, jak Vzkříšený Pán pověřuje Petra pastýřskou službou, právě dnešní napomenutí a zaslíbení: *Když jsi byl mladší, sám ses oblékal a přepásával a ubíral ses, kam se tobě zachtělo. Když však zestárneš, nebudeš už ukazovat pravici, plnou pravomocí, ale budeš muset vztáhnout obě ruce – a (někdo) jiný tě převáže a možná i spoutá a povede, kam ty sám nechceš.*

Zdá se mi, že evangelista i ta legenda tu inspirujícím způsobem zpracovávají ještě jiný známý příběh: O tom, jak Ježíš mluví o své cestě na kříž v Jeruzalémě a Petr ho chce vést jinudy a Ježíš ho docela zostra odkáže pěkně za sebe:

Necpí se do role znalce mé cesty, mazej pěkně dozadu, vezmi na sebe skandál mé cesty kříže – a následuj mne.

A evangelista Jan jakoby potřeboval svým bratřím i nám jasně napovědět: Nemyslete si, že teď, po velikonocích, když byl ten ukřižovaný vzkříšen, už budete jen volat *Buď tobě sláva*. Poslouchejte, jak Vzkříšený volá Petra, pastýře svých ovcí: Neslibuje mu nevaďnoucí vavřín slávy, ale cestu utrpení. *Jako mladý učedník ses s chutí vydával, kam tě táhlo tvé srdce a rozum, ale až zestárneš, budeš muset podstoupit cestu utrpení, zatčení. Jiný tě povede, kam*

nechceš. A Jan výslovně poznamená: Toto pak Vzkříšený řekl, předznamenávaje, jakou smrtí Petr oslaví Boha. A to pověděv, říká jemu: NÁSLEDUJ – MNE.

Ta prvokřesťanská legenda, začínající otázkou *Quo vadis Domine?*, má pointu přesně ve smyslu tohoto Kristova slova: Když Petr uslyšel, kam jeho Pán míří, obrátí se, vrátí se k svým pronásledovaným bratřím, aby nakonec zemřel mučednickou smrtí. Nepřesvědčoval tedy svého Pána, aby požehnal jeho cestě do bezpečí, ale vydal se za ním, nasazujíc přitom i svůj život. Tak ho následoval.

Dnes chci tahle slova připomenout **v souvislosti s připomínkou konce II. svět. války**. Připomíná se to letošní 80. výročí rozmanitým způsobem:

Je dobře, že jsou opět vzpomínání např. organizátoři i padlí z Pražského povstání a samotný jeho význam. Ukázalo, že jsme nebyli jen nedobrovolně spořádaní poddaní Třetí říše. Navíc jeho organizátory komunisté usilovali vymazat z naší společné paměti. Na druhé straně jsme při této příležitosti svědky toho, jak se dá připomínka zápasu s mašinérií nelidskosti zneužít – k lživému opentlení ruské agrese, což se nedělo jen na moskevské přehlídce, ale mj. i na pražském a brněnském náměstí. Dnes chci spolu s vámi připomenout, že tahle slova evangelia se stala "krédem" křesťanských odbojářů. Jednou z nich byla Božena Komárková, zatčená pro účast v odboji na začátku války. 5 let strávila ve slezské káznici Javor. Po návratu sepsala pozoruhodné svědectví *Čemu nás naučila válka*, kde mj. připomíná duchovní zápasy těch, kdo byli nacisty popraveni. A evangelijním vodítkem se jí stala právě tahle Kristova slova: *Když se zstaráš, ztáhneš ruce své, a jiný tě opáše, a povede, kamž ty nechceš.*

Čemu nás, str. 39-40 "..." Ale naučili jsme se jedné víře: ... *Když jsme volali k nebesům, aby se otevřely dveře našich žalářů, poněvadž se nám zdálo, že je nás velmi třeba ve světě - když mučená lidská bytost někde v blízkosti naší cely byla v pustotě samovazby pomalu a neodvratně zachvacována šílenstvím - když umírala některá z nás v opuštěné cele cele bez paprsku světla - tu v lidské srdce vstupovala vzpoura, která se chtěla ptát: Viděl's to, Pane? Byl čas, že se nám zdálo, že tam, kam posíláme svoje modlitby, je prázdno – a není nikoho, kdo by je slyšel – že není Boha na nebi. ALE byl zde Kristus ... Umlčený Spasitel, láska a soud, tu stál na křižovatkách všech lidských cest – a učil nás, abychom říkali stále dobrovolněji "Buď vůle tvá!" I když jsme nedovedli tak milovat, aby tu vůli předcházela a řídila naše láska, Pán Bůh nás učil poslušnosti...*

Byl rozmetán domov – rozděleny rodiny – ztracen majetek – kolektivní život národního celku se stal kolektivním utrpením – byla zmatena a otřesena víra v kulturní hodnoty, v mravní poklady lidstva, ve všechny klady, na nichž stojí život. A byl to Bůh, který nás přinutil, abychom vydali to poslední, co bylo páteří našeho občanského života – víru ve svou sociální užitečnost, ve svůj úkol mezi lidmi – a v pokoře vztáhli ruce k tomu, co se nám zdálo popřením všeho smyslu: smrt. Abychom poznali, že smysl lidského života se nenaplnuje jen v tom, co jsme si uložili sami – ale v tom, co nám uložil Bůh.

Nám rok 80. výročí konce války přinesl sérii zkušeností,

kteře otřásají poválečným uspořádaním, především shodou na tom, že účinnou zábranou válkychtivosti silných a mocných mohou být mezinárodní závazky a právo, které respektuje lidskou důstojnost právě těch zranitelných, formulované v deklaraci lidských práv. Nicméně, z dnešního povelikonočního pozvání k následování můžeme jasně zaslechnout: ten Vzkříšený Pán není ani uprostřed takto nepříjemně dotírající reality zas tak daleko. A my jsme – spolu s Petrem – zváni do nejistot a strachů vstupovat jako ti, kdo právě tady potkávají a následují svého Pána. Ptají se *Quo vadis, Domine?* Kam teď jdeš, Pane, ty? A zjišťují, že kráčí k těm, kdo jsou napadeni, ponižováni, jimž je upírána jejich důstojnost, a lidství samo – a pak se za ním vydávají. Po velikonocích si k tomu smíme s důvěrou zpívat *Láska bázeň vyhání*. Anebo jak nás to učí Bonhoeffer: *Svůj život celý dáme k službám tvým*, i když ta služba vede doprostřed nevábné či hrozné reality.

Celý ten „nastavovaný“ závěr evangelia podle Jana nakonec představuje jasné nasměrování: Když následujeme Vzkříšeného Pána, není to cesta úniku, ale nasazení. Ubíráme se vstříc realitě tohoto našeho světa. V tom nás inspirují i všichni jeho svědci, kteří za něco stojí. A právě v té realitě ho znovu potkáváme, jak stojí na křižovatkách našich cest – a umožňuje jako osvobozující možnost objevit – že *smysl lidského života se nenaplnuje jen v tom, co jsme si uložili sami – ale v tom, co nám uložil Bůh*. Amen.

J 21,18-22 Salvátor 11.5.2025

548,1+3

In: Oslavovati tě budu, Pane, celým srdcem svým, a před mocnými žalmy tobě zpívati – nebo jsi zvelebil nade všechno jméno své a slovo své... Ač vyvýšený jest Hospodin, však že na poníženého patří a vysokomyslného zdaleka zná. Kdybych se ocitl uprostřed soužení, obživíš mne; proti vzteklosti nepřátel mých vztáhneš ruku svou, a tak vysvobodí mne pravice tvá. Amen (Ps 138,1n.6n)

Píseň 178 (Ž 138)

Modlitba

Jsi Duch života, když v nás všechno zmirá, Bože, – jsi pramen naděje, když ničí vyprahlost a cítíme jen prach v ústech – jsi pravda, která provokuje vykročit, když jsme se pohodlně uhníždili ve svých stereotypech – jsi rameno vysvobozující z klecí a sevření strachem, přizpůsobivostí, závislostí. Tak nám tě představil a zpřítomnil Kristus Ježíš ve své věrné službě – ve svých slovech a setkáních s lidmi – tak to dosvědčil i svým utrpením a slavným vítězstvím. Proto prosíme – uváděj nás na cestu následování Ježíše Krista. Obnov nás a povzbud'. Proměňuj nás, ať i ve starostech a v sevření důvěřujeme víc cestě, kterou prošlapal Ježíš. Proměň nám tuto chvíli, ať je z ní čas pro slyšení, čas pro vděčnost, čas pro dobrá očekávání. Smiluj se nad námi. Amen.

1. čtení Mt 16,21-26

Píseň 241 (pozor! 1. sloka, ref)

kázání

Píseň EZ-S 383

Ohlášení

Přímluvy

Dávej nám nezapomenout, že zdrojem moci jsme my sami – ať svobodu mnohými oběťmi vybojovanou i darovanou proměňujeme v odpovědné občanství -*Kyrie eleison*

Za všechny kdo si přestali vážit míru, lidských práv, kdo zapomněli, co přináší válka. Volej nás k větší odpovědnosti a obětavosti -*Kyrie eleison*

Za církve a jejich představitele. Ať se křesťané stávají hlasem těch, kdo trpí a jsou pronásledováni. Za ty, které církev ústy svým představitelů sama zbytečně ponižuje a zavrhuje. -

Kyrie eleison

Za nás – a naše následování. Dávej odvahu orientovat se podle Ježíšova příběhu – ať přetváří náš vztah k druhým – k těm, k nimž těžko nalézáme cestu – k odpovědnosti za ty, jejichž nouze nám zatím zůstává vzdálená. -*Kyrie eleison*

Za ty kdo ztratili pevnou půdu pod nohama, obživu, práci, podporu druhých a společnosti. Za místa ničená válkou a konflikty. Za Ukrajinu, za obnovení lidskosti v Gaze i Izraeli –

Kyrie eleison

Za mír a pokoj – lidi a místa sužovaná epidemií, hladem –

kořistnickým rozvratem přírody – válkami. *Kyrie eleison*

Otče náš

Poslání J 15,5.7-8.16

požehnání

Pokoj zanechávám vám, pokoj můj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermuť se srdce vaše, ani nestrachuj. Amen

Píseň EZ-S 469,1+2.9-11